

„Застава“ излази сваки дан два пута, а недељом и понедељником једаред.

Цена је за Угарску кад се јутарњи и вечерњи лист заједно шаље на један месец 2 кр. 40 пот. на четврт године 7 круна. Кад се јутарњи и вечерњи лист засебно шаље: месечно 2 кр. 98 пот. на четврт године 8 круна 75 пот. За Аустрију и све остале земље на четврт године 10 круна.

Народним бројевима од петка цена је: на пола године 4 круне, на целу годину 4 круне, а за стран. земље годишње 6 круна 50 пот.

Поједини вечерњи бројеви стају 10 потура.

Телефон бр. 131.

ЗАСТАВА

ЛИСТ СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ
(Вечерњи лист.)

ИЗДАЊЕ „РАДА“ ДЕОНИЧАРСКОГ ДРУШТВА У РУМИ.

За огласе плаћа се по 12 пот. од сваке врсте оваких ситних слова.

Уредништво „Заставе“ је у кући г. Ј. Т. Чавића Администрација „Заставе“ налази се у кући, где је Милетићева штампарија у главној ул. бр. 22 Дониоси шаљу се уредништву а претплата и огласи администрацији „Заставе“.

Рукописе не враћамо.

Поједини вечерњи бројеви стају 10 потура.

Чек-контото 12008.

Изјаве о општем тајном гласању.

Познато је, да је између Беча и Пеште склопљено примирје и да је том примирју услов између осталог и то, да се у Угарској створи нов изборни закон на основу општег тајног гласања. Пошто опште тајно гласање заузима у програму српске народне радикалне странке врло важно место, то би нас овај догађај морао обрадовати. Па ипак се не можемо радовати увањању општег тајног гласања у оном облику, у каквом мисли да га уведе данашња угарска влада. До душе Векерло ва влада није се још нигде опширно изјавила о појединостима новог изборног закона, али и оно, што је у опште речено о том, не може нас задовољити. Векерло ва изјава о општем тајном гласању сведочи, да се у Угарској неће увести опште право гласа.

Векерло је у два маха већ говорио о општем тајном гласању. Први пут је говорио у клубу Кошутове странке а други пут пред темпшварском депутацијом. Први је пут изјавио, да ће се увести опште гласачко право с обзиром на народни карактер мађарске државне идеје а нарочито ће се настојати, да раденички ста леж добије бирачко право. Други је пут рекао то исто, но додао је и то: да ће се гласање обављати по општинама или у мањим окрузима и да ће се омогућити потпуно слободно гласање. Све је ово до ста увиђено изречено, па ипак се види ја сно, да жеље народности неће бити задовољене. Ићи ће се на то, да се под фирмом народног карактера мађарске државне идеје народностима не да број мандата, који би им припадао према броју душа.

У прошлу недељу говорио је о том и министар правде, Геза Полоњи. Говорио је доста опширно, па ипак се није могло дознати, на који ће начин бити уведено опште тајно гласање. Он је рекао, да ће се пре свега искоренити све оно, чиме су се бирачи застрашивали и куповали Основ новом изборном закону биће опште тајно гласање, па је онда додао, да је он — Полоњи — присталица општег тајног и једнаког бирачког права, јер не треба да се међу људима прави разлика по рођењу, рангу и имању. Значајно је, што је Полоњи упозорио на то, да је у уговору између краља и владе реч само о општем а не и о једнаком и тајном бирачком праву, јер краљ је изјавио само да жели увањање општег бирачког права. Влада ће у сабору већ опширну изјаву дати о томе, али ово на што нас је Полоњи упозорио, утврђује нас у уверењу, да се неће завести опште бирачко право у потпуном смислу.

Но Полоњи је ипак прешао и на неке појединости. Ево шта је још рекао: „Природно је, да у питању једнаког бирачког права све од тога зависи, шта се под тим разумемо. Једнакост у вршењу политичких права ограничава се државним законима и годинама живота. По његовом мишљењу не би било једнако бирачко право, када би се појединцима дало више гласова и када би се завело саразмера у подели мандата (т. ј. да и мањина добије сараз меран број посланика). Но за услов, да неко добије бирачко право, Полоњи ставља то, да буде домољуб и Мађар онај, који у овој држави право тражи и добије. Опште и тајно бирачко право не може бити пасош за то, да се ударма мађарска државна идеја, опстанак породице и светиња својине.

Полоњијева изјава не може задовољити се обавили избори у срезовима: павчевач-народности. Радовали смо, како ће се у ком, уздинском, турско бечејском, ком закону установити, ко је домољуб и ко ће ком, пардањском, турско-кањишком, затим решавати о томе, је ли грађанин домољуб у варошима: Новом Саду и Великој Ки-бив? Сумњамо пак, да ће се у закон моћи кивди. У свима тим срезовима осим Ки-ставити и то, да само Мађар може бити кинде, где је истакнут др Полит, иста-бирач, јер ако би се то увело, онда би нути су кандидати српске народне ради-ловина грађана остала без бирачког права. калне странке. О исходу тих избора доби-То не да не би било једнако, него не би смо ове извештаје:

Да је Полоњијева изјава уперена про тив народности и социјалиста, то је оче видно, јер се за мађарску државну идеју боји од народности а за породицу и сво јину од социјалиста. На све ово пак дода јемо, да овакове изјаве ни најмање не ко ристе мађарском народу. Такове су изјаве згодне само за то, да осујете искрено при ближење између мађарског и осталих наро да. Имали су Мађари и до сада велику већ ну у сабору, за то им је Беч ипак показао пе-сници. Не прети Мађарима опасност од на родности, него од Беча, а Беч ће само онда респектовати Мађаре, кад зна, да су и на родности с њима удружене. То се баш у по следње време показало. Колико се Беч са мо уплашио, кад је био закаван на Ријечи састанак мађарских, српских и хрватских првака!

Крајње је време, да мађарски полити чари прогледају и да раде на искреном споразуму са народностима. Ко пак овако говори као Полоњи, тај служи Бечу и не хотице, јер отуђује народности од Мађара. Нека ве заборави Полоњи да између Беча и Пеште није склопљен мир, него само примирје, те да ће се Угарска за своју сло боду и независност још имати да бори, а у тој борби треба да су сложни сви гра ђани ове државе. Народности су пак у по следњој борби за устав делом засведочи ле да су искрени пријатељи угарске у ставности и независности.

Бела Барабаш је заузео много лепше становиште. Он је изјавио, да ће гласати за опште, тајно гласање по општинама. Он признаје само два ограничења за тајно гласање: године живота и поштен и чист живот. Он је и за то, да се и женама да де бирачко право. Барабаш је уверен да ће опште тајно гласање помоћи процвагу У гарске. Истина је, али само право и истинско опште тајно гласање. Дакле Барабаш не говори о томе, да само Мађари буду би рачи. Барон Ванфи говорио је у Сегедину, да треба при увањању општег тајног гла сања имати у виду мађарско народно гле диште, докле и опет против народности. Министар пољске привреде, Дарањи, рекао је, да ће се опште тајно гласање завести тако, да се тиме не угрози мађарска на родна држава и друштвени правни поре дак, јер је највиша цел та, да сви будемо и останемо Мађари. У том је правцу го ворни и гроф Зичи, министар око краљеве особе.

Изузев Барабашеве изјаве ниједно нас није могла задовољити. За то пак треба да отворимо очи и да добро пазимо, које би рамо за посланике. Попљамо на сабор та кове људе, који ће умети да устану у од брану наших права и да пораде на томе, да се заведе истинско опште бирачко право.

Избори.

Јуче у недељу обављени су избори у 47 изборна срева. Нас Срба тичу се нај више избори у оним срезовима, где су истакнути народносни кандидати. Јуче су

се обавили избори у срезовима: павчевач-ком, уздинском, турско бечејском, ком лош-ком, пардањском, турско-кањишком, затим у варошима: Новом Саду и Великој Ки-кинди. У свима тим срезовима осим Ки-кинде, где је истакнут др Полит, иста-нути су кандидати српске народне ради-калне странке. О исходу тих избора доби-смо ове извештаје:

Из уздинског изборног среза.

Уздин. (Брзојав стигао јуче у 3 сата после подне.) Манојловић хиљаду пет сто тина гласова. Ботка три стотине.

Уздин (4 сата после подне) Избор Манојловића сигуран и то са огромном већином.

Уздин (1/2 сати после подне.) Боткини бирачи као покисли пацови бегају и не гласајући. Манојловићев избор сигуран.

Уздин. Избор свршен. Јован Манојло вић изабрач са већином од 2 хиљаде и 477 гласова.

Из турско-бечејског изборног среза.

Турски Бечеј. (2 сата после подне.) Борба врло јака: Љубини људи грозни чаво раде и покушавају све да Љуба победи. Бирачи Мркшићеви одушевљени и чврети као стена. Изборна борба бива све жешћа, но изгледа да ћемо победити.

Турски Бечеј. (3 сата после подне.) Сви напорни покушаји Љубиних људи остају безуспешни. Сад имамо 200 гла сова већине, победићемо.

Турски Бечеј. Избор завршен. Јаша Мркшић победио са 60 гласова, Одушев љеве међу нашим људима неописано. Љуба и његови посве утучени Живица свест српскога народа. Живица српска на родна радикална странка.

Избор у Новом Саду.

Још све у очи самог дана избора го ворило се по вароши како ће и приста лице бивше Тизиве и Фехерваријеве владе истаћи у Новом Саду кандидата те је и интересовање за избор било живо. Но у очи дана избора одусташе та господа од своје намере и шта више развише живу агитацију у корист грофа Телекија. Тада се већ јасно могло видети да прота Божа Поповић кандидат српске народне ради калне странке нема нагледа на успех. На дан избора ујутру доведени су Немци из Јарка под заставом грофа Телекија на броју око 150 на биралиште. Свако је био већ тада на чисто да је избор Теле кијев сигуран. У исто време извесни љу ди из познате браниковачке куће почеше свугде телалити како нема смисла дрежда ти и чекати на гласање јер радикали ни су избиљно мислили са кандидатуром а иначе узалуд је сва борба јер је Телеки сигуран. То су исто трубили и неки нови алмажани и „слогани.“ Од српских либе рала, није нико дошао да гласа и ако је „Браник“ био прихватио „топло“ кандида туру прота Боже Поповића. Врло је мно го сметао темерински вапшар, који је био истог дана, но замерати морамо и нашем народу што се овог пута тако слабо одавао, рачунајући, да кад се већ побе дити не може — није потребно да гласа. Признати морамо, да је и изборна агита ција овог пута била нешто слабија, а узрок је томе и то, што се сви агилнији чланови радикалне странке били развишли у срезове у Бачкој па и Срему да пораде тамо где је успех у изгледу. Тако је испало да је прота Божа добио 200 гласова, а гроф Телеки преко 800.

Кандидати здружене хрватске и српске опозиције.

Осијек д. г. — др. Владимир Ковачевић, адвокат, Осијек.
 Земун — др. Миливој Бабић, адвокат, Земун.
 Грачац — поп Пајо Обрадовић, парох Небљуси.
 Удбина — Јован Вањанин, уредник „Н. Србобрана“ Загреб.
 Кореница — Светозар Прибићевић, ур. „Н. Срб“ Загреб.
 Огулин — Пајо Габај, адвокат, Огулин.
 Плашки др. Богдан Медаковић, адвокат Загреб
 Слуњ — др. Густав Гај, адвокат, Јаска.
 Војнић — др. Војо Винковић, адвокат Карловац.
 Селце — др. Богослав Мажуранић, лијечник, Нови.
 Сењ — Владимир Оливиери, трговац, Сењ
 Бакар — Ерамзо Барчић, адвокат Ријека.
 Делнице — др. Аугуст Харамбашевић, адвокат, Загреб.
 Врбовско — др. Перо Магдић, адвокат, Вараждин.
 Драганић — Густав Модрушан, лекарник, Карловац.
 Јаска — др. Анте Бауер, свеучилишни професор, Загреб.
 Писаровина — Јосип Пасарић, уредник „Покрета“, Загреб.
 Велика Горица — Стјепан Загорац, жупник Копривница.
 Сисак — Грга Тушкан, посједник Сисак.
 Вука — др. Анте Веденић, адвокат Осијек.
 Доња Стубица — Ђуро Ведековић, властелин, Бедевковчина.
 Петриња — Љуба Бабић Балски, књижевник, Загреб.
 Вргинмост — Буда Будисављевић, уредник „Срп. Кола“, Загреб.
 Глина — Свет. Прибићевић, уредник „Н. Србобрана“ Загреб.
 Костајница — Михајло Медаковић, парох Јасеновац.
 Крапина — Стјепан Церовац, жупник, Радобој.
 Златар — Јурај Жерјавић, посједник, Златар.
 Клањец — Цезар Акачић, лекарник на Ријеци
 Лудбрет — Милан Страхиншћак, жупник, Мали Буковац.
 Беловар — др. Милан Ројц, адвокат, Беловар
 Херцеговац — Вељко Лукић, парох, Борова.
 Нова Градишка — Ерамзо Барчић, адвокат, Ријека.
 Самобор — Фрањо Форко, жупник Самобор.
 Чизма — Анђун Кешер, адвокат, Чизма.
 Св. Иван Жабно — др. Милан Ројц, адвокат, Беловар.
 Копривница — Стјепан Загорац, жупник, Копривница.
 Карловац — др. Едмунд Лукинић, адвокат, Карловац.
 Винковци — др. Левин Племић, адвокат, Винковци.
 Дарувар — др. Петар Граховац, адвокат, Дарувар.
 Пакрац — др. Богдан Стојановић, адвокат, Загреб.
 Пожега — др. Бојо Винковић, адвокат, Карловац.
 Брод — др. Ватрослав Врлић, адвокат, Брод.
 Слатина — др. Перо Белобрк, адвокат, Беловар.
 Валпово — др. Ив Лорковић, уредник „Покрета“, Загреб.
 Даљ — Јован Магарашевић, парох, Ченин.
 Вуковар — др. Иван Палечек, адвокат, Вуковар.
 Нуштар — др. Лаза Николић, адвокат, Вуковар.
 Шид — др. Жарко Миладиновић, адвокат, Рума.
 Илок — др. Жарко Миладиновић, адвокат, Рума.
 Митровица — др. Никола Ђурђевић, адвокат, Брод.
 Мартинци — др. Жарко Миладиновић, адвокат, Рума.
 Хртковци — др. Никола Ђурђевић, адвокат, Брод
 Ириг — др. Младен Лисавац, адвокат, Ириг.
 Карловци — др. Ђорђе Красојевић, адвокат, Карловци.
 Ст. Павова — др. Ђорђе Красојевић, адвокат, Карловци
 Шимановци — др. Ј. Радивојевић-Вачић, адвокат, Земун.
 Церна — др. Иван Јанчиковић, адвокат Винковци.

Имена осталих кандидата јавиће се накнадно.

Изборна борба у Угарској.

Из белоцркванског изборног среза.

Бела Црква, 26. априла. — Шомођи је сазвао бележнике а очекивали су и под жупана тамашког Јовановића Сви бележници су дошли амо и подносе, као што би наш стара граничар рекао, репорт. Да, репорт о стању бирача. Влада наређује чисте изборе, а тамашка жупанија, држава у држави, има своје кандидате, па тера стари силецилук као и за време Тисино. А да тај силецилук оправда, покрива се плаштом „народносних агитатора“ и пушта у свом званичном листу „Dél magyarországi Közlöny“ чланке, у којима отвррено позива власти, да тој опет пробуђеној хибри, која опстанак државни угрожава, која ће отаџбину упропастити, за врат стане! — Подла, јадна денунцијација! Да ниси смешна, била би блутава! Позиваш да народносно свештенство, српско-румунско, ставе у затвор! А зашто? Ваљда зато, што већма љубе ову домовину и што су већма привевани за ову груди земље, него твоји чивутско језуитски мамелуци, који по ономе: „ubi bene ibi patria“ наричу сада за бечке таљиге и у њима за масне валоггаје. Српско румунско свештенство са гнушањем одбија ту гадну подвалу и подлу денунцијацију. Видите да се удружене народности заједно са Мађаром раме уз раме боре за слободу своје ове драге домовине, па хоћете то да покажете као опасност по отаџбину. Јадници. Народносне аспирације су слободна, сретна отаџ-

бина, слободни и сретни народносни грађани. Годио би вам, да народносно свештенство вуку по затворима и да се рађа мржња међу народностима и Мађарима. Осећате вашу пропаст и позивате власт да народносно свештенство вуче у затворе. — Народносно свештенство свесно је свога народног позива и високо ће држати заставу своју.

У борби против народности не руководи вас начело, већ бојаван, да се не изнесу недеља ваших госа незаконитости, које се широм жупаније слушају и гледају. Зато се борите против посланичких кандидата народносне странке, а борите се за људе, који ће и надаље бранити и заштићавати силецилук и неправду. У тој и такој нечасној борби наћићете своју пропаст, а за сада пожњели сте пререње за таке нитковске денунцијације.

Народносни кандидат Јаша Томић обилазећи срез дочекан је свуда најодушевљеније. Избор му је осигуран.

Изборна борба у Хрватској и Славонији.

Из карловачког изборног котара

У Бешки и Крчедину начелници и бележници купе потписе за владина кандидата. Предстојник је у седници опћинског већа сам препоручивао владиног кандидата. Је ли и то делокруг опћинског већа? Радио је званични апарат за Секулића сад по одступању његову ради се за познатог

непријатеља српског и хрватског народа — Ђуру Ђурковића, кога је за последњих избора и сама званична Лика ногом одгурнула. Од тад му не беше места у Хрватској. Најзад је био члан Фејерваријеве странке. Сад је ред да му Пејачевић даде мандат, и то у сред — српског Сиона!

У Бешки и Крчедину изборници дадоше реч, да ће гласати за дра Красојевића, сина свог народа, који зна што тишти нас и што треба нама а немамо крај свега обећања досадашњих владиних пришипетља посланика наших. И Немци обрекоше гласовати за дра Красојевића. Немци с нама живе мирно и павимо се братски. Па и треба и овог избора да смо сложни, јер нам је једна судбина. Ако нас бије лед бије и њих, ако нама сунце сине и њима ће. Ништа лепше од слоге. Али та је слога мрска нашим противницима, с тога дадоше подерати и српске и немачке плакате дра Красојевића.

А шта ће Ђурковић код нас? Има ли честита човека Србина или Хрвата, који не зна за име томе човеку и эле успомене? Они који се заувимљу за њега као и он су. Што је честито међу изборницима без равн ке вере и народности одушевљено је за кандидата здружене српске и хрватске опозиције дра Ђорђа Красојевића, а с презиром одгурнуће Ђурковића слугу влогласног Хедервара! **Изборник.**

Из шимановачког котара нам пишу: „Овде се врше нечувена насиља, а то све зато, јер је влада и народна странка обећала „слободне“ изборе. У овом котару је кандидат сједињене опозиције др. Јован Радивојевић-Вачић, против кога је народна странка истакла Стеву В Поповића. Док се чика Степа возио по котару са земунским котарским предстојником Маравићем, дотле Радивојевићу чине ужасне сметње при развијању његовог програма Бележник у Ашањи Шнајдер претио је да ће Радивојевића затворити ако дође у његово село. Изгледа да овде више нема закона, него да је он сав у рукама котарског предстојника и бележника. Тако исто и сурчински надшумар Поповић са својим лугарима иде од села до села, држи у месту чика Стеве програме, и чини пресију на народ. Но народ је већ сит својих досадашњих посланика, те је и дру Радивојевићу осигурана победа.“

Опозициони кандидати у Загребу.

У I. изборном котару др. Ђуро Шурмин, у II. гроф Марослав Кулмер, у III. др. Јосиф Штимац.

У моровићком изборном котару

Здружена српска и хрватска опозиција кандидира у Моровићу дра Душана Поповића.

Из карловачког изборног котара.

Јуче, у недељу, насео је Ђурковић свуда. Др. Ђорђе Красојевић свуда одушевљено примљен и дочекан.

У Петроварадину начелник сазвао из јутра изборнике на конференцију и у дугачком говору препоручио — Ђурковића. Изборници дигосе се огорчени при спомену имена тога човека, који је увриједио хрватски народ најгрђом увриједом, па се развилоше с конференције са живо др. Ђорђе Красојевић!

Око подне одржао је Красојевић са већном петроварадинских и мајурских изборника саставак у гостионици Ромића. Новославанкаменачки честити жупник Крешимир Томљеновић са неколико одушевљених речи препоручио је кандидатуру дра Красојевића, који је по том развио програм уз одушевљено одобравање изборника. Поп Крајиновић је истакао овај моменат заједничког рада хрватског и српског народа, који рад ће нам донети лепшу зору отаџбини. Честити и озбиљни изборници Хрвати потпуно схваћају своју родољубиву дужност и повјериће на дан избора своје повјерење свом брату Србину дру Красојевићу, за ког су уверени, да му је хрватски народ мио као и његов српски.

Др. Красојевић на жељу Петроварадинаца одржаће још један саставак с изборницима и то у среду на вече.

Петроварадинци с гнушањем спомињу име Ђурковића. Чита се бр. 33. митровачког «Хрват-

ског Браника» по свем месту, у коме је изнесена позната увреда хрватског народа.

Исти дан Ђурковић је у пратњи котарског предстојника био у Бешки. Дуги његов говор изборници су саслушали мирно и кад је Ђурковић свршио, сви су кликнули: «Живео др. Ђорђе Красојевић!» Исти дан био је Ђурковић и у Крчедину, те и тамо дочекао као и у Бешки. Кад су изборници на крају Ђурковићева говора једнодушно кликнули: «живео др. Ђорђе Красојевић» гњеван котарски предстојник је добадио изборницима у очи: «али живила и цеста!», т. ј. обећана између Крчедина и Бешке. Изборници одговореше, да је и не требају, возиће као и до сад по благу али по ту цену неће напустити — Красојевића. Тако говори свест!

Одушевљење народно нека посведочи и ова песма коју је Србин ратар у трену исписао на хартију:

У суботу двадесет другог априла
Клиње с Фрушке Равијола вила,
Те позива браћу Граничаре,
Да се скупе да права одбране.
Виче вила па сва Фрушка јечи
Гора јечи а чују се речи:
Браћо драга обе народности
Сад можете добит' погодности.
Сад можете сва права добити
Само с' братски морате сложити
Па истаћи једног кандидата
Опробана и Вашег земљака.
Који знале што је до сад било
Како се је по земљи судило
Каква права народ је ужив'о
Како ј' судбу један олакши'о.
То је браћо досад зато било
Што с' владиног кандидата бир'о.
Сад је браћо дошло ново доба,
Да скинете са себе окова.
Граничари моја браћо мила,
Ви изберте нашег врлог сина
Дична борца и народног тића,
Доктора Ђорђа Красојевића.
На вас ће се друга угледати
Народњаке редом изабрати
Народњаке све по избор људе
Који уму по души да суде.
Који ће влади ноги систем дати
И на правду исту и позвати
И народу повратити права
Јер је Ђорђе народњачка глава.
Ђорђу јесте на срцу и души
Да народу свом часно служи
Ђорђе јесте челик карактера
Поуздања и самопрегорења.
Зато браћо друкче не чините
У сиону Ђорђа изберите
Не слушајте којекаква фраза
Шта вам прича Секулићев Лаза.

Слевао Милан Милутиновић.

У Чортановци не хтеде Ђурковића и његова пратиоца котарског предстојника нико ни дочекати а још мање слушати.

Красојевићев избор сигуран. Свест независних изборника проговориће као никад до сад. Хрвати и Срби у карловачком котару као и већи део Немаца служе за пример свима.

Из новоградшког изборног среза.

Овде су три кандидата: од здружене хрв. срп. опозиције Ерамзо Барчић, од владине странке Лука Марјановић а од франковаца, којима је намјера сметати опозицији а радити за владу поп Шалић. Барчић је у две перiode био кандидат наш. И прије 4½ године био би изабран да није политичка власт преречила опозицији гласање. Био је уложен и привив. У срезу је расположење добро за опозицију, најодличнији грађани су овог пута у опозицији. У срезу имамо српских независних 135 гласова и око њих се највише ломи. Дошао је и сам велики жупан, да наджирава «слободу» избора. Чак и судци раде за владиног кандидата, шефа правосудја, који од куће до куће хвата опозиционе изборнике а приповједа им своје житије. Неки препреден и слатки старчић. — Срби нећ се сјете, да је Лука Марјановић био стари обзораш, Мажурањева кова и да је српске народне пјесме извртао и у њима зајавио српско име. О том је било некад много писано у српским листовима. — Барчић је стари истинити пријатељ Срба. — Срби изборници памет у главу.

Из Пакраца.

Овде је пре неколико месеци истакнут кандидат

С. Прибићевић по сад је отпустио у корист дра Богдана Стојановића а самосталца и пријатеља радикалне странке. — Владинови су пронашли различите вијести, којима су хтели, да осумњиче опозицију. Ствар је у томе. Прибићевић је кандидатан у Глини и у Крчедини, те му се лакше кретати у овим срезovima, а Пакрац је на другој страни и на оцуци дру Стојановићу. Радикали су прихватили ову промјену и учиниће своју дужност.

Из Окучана.

И код нас је био владин кандидат Лука Марјановић у пратњи краљевског котарског претстојника. Начелник поштени Пера Драгосављевић трчао је као бесомучан по селима, да купи изборнике и сиромашне учитеље, да чују програмни говор Луки, кога је држао у просторијама опћинског уреда. Изборника је било мало, а били су неки трговци, који се иначе прђе у друштву као богаташи и обећали се Луки. Дошао им се програм, јер им је лијепо испрповедио своје житије. — Прећутао је, како је српске народне пјесме дотеривао на свој валуп и зајавио српско име, но ипак није заборавио напоменути, како је њему свеједно ил се молио Богу на литургији источне православне цркве ил' на миси свете римокатоличке цркве. — Паметноме би и ово било доста, но нашим неким себичњацима када је све прече од интереса српскога народа и православља.

Из новског изборног котара.

Био нам је у посетама поджупан а претстојник и шумар сваки час залетају се међу изборнике, обећавају и дудово и мекмедово поље, да ће поклонити народу, као да је то збиља њихова својина и као да они имају ту власт. Праве се смијешнима. Франковци су изјавили да ће потпомагати владиног кандидата. Сељачка странка истакла је свог кандидата. Пошто је овај срез по споразуму у коалицијоном одбору Србима намењен, то ће се одржати у недељу договор свих опозиционалаца и истаћи кандидата за новски срез.

Из Новске.

Пре два мјесеца натрчале овце једног бољег сељака у Рајићу на жељезничку пругу. И ради овог преступа позван је исти, а он има право гласа, већ сад пред претстојника, да одговара. Ослобођен је од казни. Кад је пошао онда му претстојник рече мило: ја сам вама овде помогао, а сад помозите ви мени и учините ми за вољу и гласујте за Дедовића и т. д. Слобода!

Брзојављају нам из Новске: Данас одржана поверљива конференција Срба и Хрвата. За предсједника изабран Јован Ђ. Јовановић. Проглашена кандидатура удружене опозиције дра Аугуста Харамбашаћа. — И припадници пучке сељачке странке чак и Франковци изјавили се солидарнима. Владина кандидатура у опасности.

Из карловачког изборног котара.

Ђурковићев кортеж је главни осам предстојника дворски ђакон чика Гаврило. Да ли је то са знањем двора или није? У Бешки су држали да је глумац у мантији.

Јесу ли слободни избори?

Изгледа на први поглед као да су избори слободнији од пређашњих спољашње стране. Но ако се мало заври иза кулиса одмах се уочи стара слика корупције и насиља. Жупани, поджупани, школски надзорници, предстојници су непрестано на путу — прете опћинским чиновницима и учитељима и захтевају колико морају донети гласова.

А шумари па још наших имовних опћина? Ти су непрестано вани и преко лугара на свој начин обећавају и пријете.

Има ли ту и помисла од слободе избора.

Вести из места и са стране.

Црна Гора добија новац.

Црногорска влада је решила да се има ковати нов новац од никла и бронзе за Црну Гору. Са тим новцем ће Црногорци заменити аустријски новац којим је сад тамо у новчаном промету.

Новине које од варања живе.

У Бечу је обрађена пажња полиције на једне новине које изрично живе од обмањивања оних

који траже каква места или службу. Те новине су биле пуне са огласима у којима се траже сваковрсни помоћници и радници, са добром платом, наградом или споредним зарадама. Сви ти огласи су већином били лажни. За које се уредништво наплаћивало са разним таксама и маркама од оних који се за та места распитивали, и од претплате тих новина без икакве вредности. Тако је недавно учињена пријава код државног одветништва противу издавача „Међународни гласник за попуњавање места“. А ових дана је ухапшен уредник сличног звучног листа: „Успех“ он је у свом а и многим другим листовима објавио, како има изум нове врсте пресе којом се цеди из грозња вино. И продао је тај свој изум разним подухватницима по 100 круна — и изварао на тај начин неколико хиљада круна — а после им дао неко упуство које ништа не вреди.

Брзојави „Застави“.

Стагља 15. априла.

Изборна борба.

Бела Црква. Насиља превршила сваку меру. Далеко већа но при лањским изборима. Разлика је само у томе, што Шомођи сад не води собом војску и жандаре. Томићу јуче нису дозволили да говори у Карлсдорфу. Ноћас у глуво доба звао солгабиров кнеза и угледније људе и претио им на сваковрстан начин. У Црвеној Цркви силом гонили Уљмане и бираче Томићеве из других места, да обилазе око села и иду преко рита. Ту мал није дошло до свачега. У Белобрешци нису давали Томићевим бирачима ни да излазе на улицу, већ су их сурово гонили кундацима у куће. Није друкчије могуће већ да постоји министарска наредба да је у тампешкој жупанији свако средство дозвољено.

Турска Кањижа. Изборна борба била врло жестока. Бирачи др. Илића држали се чврсто и одлучно. Исход избора је, да ће између др. Илића и Беле Талијана доћи до ужег избора.

Тиса-Хиђош. Изборна борба била је врло жестока. Између др. Хаџије и 48-маша имаће се обавити ужи избор.

Исходи избора.

Будимпешта. Јуче је обављен избор у 53 избора среза. Изабрано је 38 чланова мађарске независне странке, 6 уставне странке, 3 народносна кандидата Србина, 1 демократа, а има да се обаве 4 ужа избора. У Силађчеку није могао избор да се обави јер изборни одбори подаше оставке, због тога што је изборни председник допринео да Кошутова странка не може да постави контра кандидата народносноном кандидату. Међу изабраним посланицима налазе се, Векерле, Кошут, Апоњи, Угрон, Ленђел, Седеркењи.

Будимпешта. Данас изабрано 22 кошутовца, 6 уставне странке.

Избори у Хрватској и Славонији.

Шид. Насиља у пуном јеку. „Застава“ заплена.

Ердевик. У Шиду Бастајић ускратио говор дру Миладиновићу, којег је силан народ одушевљено дочекао.

Шид. Јуче котарска област забранила кандидату дру Жарку Миладиновићу програмни говор.

Ердевик. У Ердевику пред много бирача Срба, Словака, Немаца, Мађара равнио др. Миладиновић свој програм. Говор одушевљено поздрављен.

Товаришево. Борба врло жива. До 1/12 сати гласале черир општине. Манојловић 250, Адамовић 210, Михелс 91.

Министарска криза у Аустрији.

Кракова. „Час“ јавља да је Гауч поднео оставку целог министарства. Владар је задржао себи право да коначно одлучи, а то ће учинити ових дана.

Министарска криза у Србији.

Београд. Пашић још није могао да састави владу јер није хтео ни један официр, којем је понудио министарства војно, ово да прими.

ОД BALASSA — ПРАВО МЛЕКО ОД КРАСТАВАЦА

је једино улепшавајуће средство које дејствује и које је као што искуство потврђује неопходно потребно свакој женској за неколико дана већ после 2—3 пута кад се употреби чини лице глатким и вежним, отклања потпуно пеге од сунца, флеке, бу-буљице, митесере, и још друге нечистоће са лица, без да би шкољиво било по кожу. Једна флаша 2 круне, уз то сапу од краставаца 1 К. пудер 1 К и 20 пот. и 2 К. у апотеци С. Balassa Vuda-pest, Erzsébetfalva. — Дневно рашиљање поштом. Добија се у Новом Саду у апотеци Сигмунда Лукача. (X.) 190 1—4

ВЕЛИКА
је
СРЕЋА

КОД

КИША!

Ко до сада никада није покушао срећу у класној лутрији, нека купи једну сретну **СРЕЋКУ** код **КИША**, јер

ВЕЛИКА је **КИША**.
СРЕЋА код **КИША**.

Ко досада није на класној лутрији добио нека покуша код **КИША**, јер

ВЕЛИКА је **КИША**.
СРЕЋА код **КИША**.

Живадама купаца су у прошлом вучењу лутрије, велике добитке код **КИША** добили.

У досадањем вучењу лутрије већ смо били сретни поред многих великих **ДОБИТАКА**

три пута премију од **Круна 600.000 = 1.800.000**

и велику срећку од **Круна 400.000 = 400.000**

Укупно **2.200.000** на 4 срећке

смо нашим пошт. муштеријама исплатили. После сваког званичног вучења износимо ми у Будимпештанским листовима листу добитака који су код нас добивени, тако да се свако може осведочити, да је нашим штованим муштеријама срећа ванредно наклоњена.

Срећке које су добиле, одмах се исплаћују.

НЕКА ПОКУША свако своју **КИША**, **СРЕЋКУ** код **КИША**, јер

ВЕЛИКА је **КИША**! **СРЕЋА** код **КИША**!

вучење I. класе XVIII лутрије одржаће се већ 23 и 25. маја о. г.

Цена срећкама I. класе:

Једна осмина К 150 | Једна цела К 6.—
Једна четвртина К 3.— | Једна пола К 12.—

Karl Kiss & Co.

Hauptkollektoren der kön. ung. priv. Klassenlotterie

Centrale in Budapest:

IV., Kossuth Lajos-utca 13.

FILIALEN:

VI., Váci-körút 5.

VII., Erzsébet-körút 22.

VIII., József-körút 78.

465 1—4

Јавна благодарност.

Свима пријатељима и познаницима јављам, да ми се никад непрежаљени син

НИКОЛА ПОПОВИЋ

ученик трговачке школе

31. марта (13. априла) после дужег боловања у 19-ој години, у цвету младости своје у вечност преселио, а земне остатке милог ми покојника на велику суботу 1. (14) априла матери земљи предадосмо.

Овим путем нека приме искрену благодарност сви они, који ми овом приликом утеше пружише; наособ нека приме моју благодарност ономесни парох и српска певачка заједница, који својим умиљним појањем спровод увеличаше. Особито нека прими благодарност госп. Дејан Недељковић, искрени друг покојног ми сина, који се у име свију покојникових другова пред отвореном раком са покојником опростио и мени донекле утеше пружио.

Напослетку нека приме моју хвалу и сви они, који милог ми покојника до вечне куће отпратеше.

У Чакову 5. (18.) априла 1906.

484 1—1

Милан Поповић, отац.

Број 7.

О г л а с.

На темељу закључка скупштине од 28. марта (10. априла) 1905. одобреног одписом архијерејског административног одбора у Карловци од 30. маја (12. јуна) 1905. бр. 773/484 ех 1905. расписује се устмена једтимба за изградњу црквене порте у Гргу по гласу нацрта и трошковника са укупним трошком од 2.500 круна.

Подушеник има прве дражбе положити у руке дражбеног поверенства 10% вадим од изкличне своте, вадим досталца остаје као јамчевина дочим осталим дражбоватељима повраћа се.

Градња порте има одпочети 2. (15.) маја 1906. а довршити концем јула у противном случају има подушеник за сваки дан закашњење платити глобу од 5 круна

Остали дражбени увјети могу се сваки дан увидети код уреда црквене опшине.

Српска православна црквена општина у Гргу, 11. априла (24. априла) 1906.

Председник
Лозјанин.

476 1—2

ПРЕ ДОРУЧКА

1 чаша ројичког „Tempelquelle“ дејствује на мотрење, ствара апетит и регулише столицу.

„Styriaquelle“ има та иста својства, само јаче дејствује.

Велико стовариште за Угарску

Joseph Hoffman

223 1—2 Budapest, Báthor-utca 7.

П О З И В

на

редовну главну скупштину III. ОРПОГ Е ЗЕМЉОРАДНИЧКЕ ЗАДРУГЕ у Новом Саду

(удружења са неограниченом одговорношћу), која ће се одржати у недељу 13. маја у 8 сати пре подне у стану задруге са овим дневним редом:

1. Избор перовође и два члана за оверовљење скупштинског записника
  2. Извештај управног одбора о раду у прошлој години.
  3. Извештај надворног одбора о раду у прошлој години.
  4. Решавање о билансу и о давању разрешнице управном одбору, надворном одбору и пословођи.
  5. Избор тројце чланова за надворни одбор.
  6. Избор заступника за овогодишње редовне главне скупштине Савеза српских земљорадничких задруга у Аустро-Угарској (као задруга) и централне касе српских привредних задруга (као задруга).
- У Новом Саду, 30. априла 1906. године.

Јован Ђорђевић

председник.

486 1—1

МАНУФАКТУРНА ТРГОВИНА

Ем. Лаушевића

у Земуну

треба једног помоћника

482 1—2

НА ЗНАЊЕ!

Моја жена Даринка кћи Воина и Марије Пришић (Буцића) из Сентомаша оставила ме је без икаквог узрока.

Упозоравам свакога, да од сада не примам никакве одговорности, у том случају ако би она на мој рачун где год што парарила или узајмила.

У Новом Саду 15. (28.) априла 1906.

Гавра Ђирић

поштар у Новом Саду.

483 1—2

ВАШАРСКА ОБЈАВА

ВЕЛИКИ МАРВЕНИ ЂУРЂЕВСКИ ВАШАР
у ТЕМ. КОВИНУ

одржаће се 5. и 6. маја по новом календару. За сваковрсну продају разне робе, а за сваковрсну марву ће тек 5. маја по новом у суботу изјутра бити отворен вашар. Иначе продаја сваковрсне марве дозвољена је.

Милан Јованић

вашарски закупник.

485 1—1

30

БУРАДИ ВИНА

имам на продају. Белог и шилера. Ко же-ли купити нека се на мене обрати

Тима Јерковић

у Новом Саду

кисачка улица.

468 2 2

Згодитак од 100.000 круна

Пружи руку срећи која те тражи!

Краљ. мађ. привил. класна лутрија која је по плану своје најпробитачнија од свију иностраних лутрија, пружа играчима прилику да са мало новаца дођу до великог богатства. У овој лутрији има 125.000 лозова од којих се 62.500 лозова извлаче са добитцима, значи да сваки други лоз мора добити.

ЗГОДИТЦИ СУ ОВИ: 600.000, 400.000, 200.000, 2 по 100.000, 2 по 90.000, 2 по 80.000, 2 по 70.000, 2 по 60.000, 50.000, 3 по 40.000, 3 по 30.000, 6 по 25.000, 9 по 20.000, 13 по 15.000, 44 по 10.000, 61 по 5.000, 22 по 3.000, 475 по 2.000, 961 по 1.000 и т. д. свега има за исплату 16 милиона 457.000 круна.

Вучење прве класе је 23. и 25. маја о. г.

Цена оригиналној срећки јесте: 1/1 лоз круна 12, 1/2 лоз круна 6, 1/4 лоз круна 3, 1/8 лоз круна 1.50.

402 6—10

Срећке пиђу се само онима који буду предходно новац полагали. Новац најлакше слати поштанском упутницом.

Порудбине се извршују брзо и тачно.
Кореспонденција на српском језику

Јосиф Д. Фархи

гл. колектор краљ. мађ. кл. лутрије.
Dohány utca 28. у Будимпешти.

Згодитак од 100.000 круна